

задовольнити потреби та запити клієнтів. Прояв даних мотивів залежить від професійних навичок та знань, поглядів, відносин, позицій, а також емоцій, почуттів, професійних якостей особи.

Найбільш оптимальною видається модель розвитку професійної мотивації студентів у процесі навчання правовому регулюванню транспортної діяльності, яка складається з таких трьох етапів:

Етап 1. Початковий етап, в процесі якого у потенційного студента в силу особистого досвіду, навчання за програмами середньої професійної освіти та профорієнтації формується первинна професійна мотивація до роботи у сфері права.

Етап 2. Етап актуалізації, спрямований на формування свідомої професійної мотивації, зміст якого складає комплексна програма розвитку професійної мотивації студентів, що забезпечує скоординованість впливу різних видів діяльності, форм, засобів та методів формування професійної мотивації студента з іншими педагогічними умовами, такими як професійна підготовка відповідно до навчального плану, практика, науково-дослідна робота студентів і т. д. Така комплексна програма може включати авторський спецкурс «Вступ до професії», психолого-педагогічний тренінг «Ефективна взаємодія транспортного юриста з контрагентами» та авторську програму стажування на підприємствах різних видів транспорту.

Етап 3. Перспективний етап, спрямований на майбутню професійну мотивацію, що передбачає надання допомоги випускнику закладу вищої освіти у плануванні кар'єри та подальшої професійної орієнтації.

Д-р пед. наук, професор, завідувачка

Я. А. Малихіна,

канд. психол. наук, доцент К. В. Кім

кафедри правового забезпечення та

адміністрування транспортної діяльності

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ЛЕКЦІЯ-ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЯК СПОСІБ ЯКІСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасних умовах, коли наша держава перебуває у стані війни, виникає особлива потреба впровадження у навчальний процес нових методик викладання юридичних дисциплін, однією з яких є лекція-візуалізація.

За її допомогою студенти навчаються перетворювати отриману від викладача усну інформацію у візуальну форму, що дозволяє сформувати у них фахове юридичне мислення за рахунок систематизації і виділення найбільш значущих, істотних елементів змісту навчання. Процес візуалізації дає змогу перетворити різні види інформації у наочний образ, який у подальшому може служити хорошим підґрунтям для розумових і практичних дій.

Лекція-візуалізація базується на принципі наочності навчального процесу. Для її проведення необхідне дотримання низки вимог.

По-перше, зображувальні елементи повинні розміщуватися відповідно до закономірностей зорового ряду, тобто зліва направо та зверху вниз.

По-друге, має бути дотримана оптимальна щільність поданої інформації на слайді, плакаті тощо. Текст має містити лише ключові тези, формулювання яких є загальнодоступним. Слід пам'ятати, що при використанні слайдів, плакатів та т. ін. максимально використовується до семи змістовних пунктів.

По-третє, необхідно враховувати чинники, які дозволяють краще прочитати викладений у слайді текст: використання чітких шрифтів, щільність тексту, достатні проміжки між словами і т. д.

Основною перевагою такої лекції є активне включення до процесу мислення зорових образів, розвитку так званого візуального мислення. Подібна форма навчання слугує основою майбутньої самоосвіти фахівця, наочно демонструє студентам зразок роботи з інформацією та її корисність і раціональність порівняно з традиційними формами.

Підготовка даної лекції викладачем полягає у тому, щоб змінити, перекоструювати навчальну інформацію за темою лекційного заняття у візуальну форму для надання студентам через технічні засоби навчання або вручну (за допомогою схем, рисунків, таблиць тощо). До цієї роботи можуть залучатися і студенти, в яких у зв'язку з цим будуть формуватися відповідні вміння, розвиватиметься високий рівень активності, виховуватиметься особистісне ставлення до змісту навчання.

При проведенні лекції-візуалізації з юридичних дисциплін дуже часто використовуються посилання на електронні джерела права, сайти органів влади, інформаційно-правові системи, які відрізняються комплексним мультимедійним змістом і особливими можливостями керування відтворенням. Такий метод дозволяє уніфікувати зорове та вербальне сприйняття і додати абстрактним поняттям наочний, конкретний характер.

Читання лекції зводиться до зв'язного, розгорнутого коментування викладачем підготовлених наочних матеріалів, які повністю розкривають тему лекції. Подана таким чином інформація повинна забезпечити систематизацію наявних у студентів знань, продемонструвати можливі проблемні ситуації та можливості їх вирішення, що є вкрай важливим у майбутній професійній діяльності.

Таким чином, лекція-візуалізація допомагає студентам виділяти, узагальнювати та систематизувати основні поняття теми; відсіювати зайву інформацію та визначити необхідний обсяг засвоєння; максимально наближує нову інформацію до форми, в якій її сприймає людський мозок; забезпечує єдність розвитку студентів з технічним та гуманітарним мисленням.